

Varer af alle mulige Slags til en fabelagtig billig Pris, men alligevel ser vi det mærkelige, at før disse Varer naar til Forbrugerne, er de blevet kolossalt dyre. Det er ikke ualmindeligt, at de betales af Forbrugeren med det dobbelte af den Pris, Fabrikanten har faaet for at fremstille dem.

Og hvorfor fordyres Varerne paa denne Maade? De fordyres, fordi de som Regel skal passere en hel Kæde af Mellemandlere. En Vare skal meget ofte løbe fra Fabrikanten til to eller tre Grosserere og derefter til en eller to Detailhandlere, før den naar til Forbrugeren, og for hver Gang den skifter Besidder, bliver der lagt paa Prisen. Hvis det er det ærede Medlems Mening at skabe et Værn for den Mellemandhandel, der paa den Maade fordyrer Varerne, saa er jeg uenig med ham; men efter det ærede Medlems hele Syn paa Samfundsforholdene kan jeg ikke tro, at han er en Talsmand derfor. Jeg maa mene, at Samfundet, for saa vidt det vil fortsætte paa det kapitalistiske Grundlag og ikke bliver løbet over Ende af os Socialdemokrater meget hurtigt, maa forbedre sine Omsætningsbetingelser meget betydeligt. Det maa være i Stand til at skaffe Forbrugerne Varerne meget billigere, end det hidtil har været i Stand til; thi det kan ikke være Formaalet at opretholde en uproduktiv Mellemandklasse af en uforholdsmæssig Størrelse. Der skal være en Mellemandklasse til at ekspedere Varerne fra Producenten til Forbrugerne; men denne Mellemandklasse kan ikke indrette sig paa den Maade, at den sidder og kædehandler i det uendelige med Varerne.

Det er ogsaa et Spørgsmaal, som det ærede Medlem Hr. Kragh skulde give sig til at granske. Det ærede Medlem Hr. Kraghs Kæphest i denne Sag er jo dette: Ned med Produktionsomkostningerne. Det ærede Medlem skulde se paa, hvordan Varerne fordyres paa Vejen, fra de har forladt Arbejdernes Hænder, til de naar ud til Forbrugerne. Det ærede Medlem skulde se paa, hvordan det gaar med en stakkels vestjysk Stud, der skal slagtes, se paa den Pris, Bonden faar, naar han trækker den ud af Stalden ovre i Vestjylland, og den Pris, der betales for Kødet, naar det endelig sælges her i København. En saadan Stud har som Regel været paa diverse Hænder, før den bliver solgt til Menneskeføde. Der er maaske nok handlet en to—tre Gange over Kors af Kreaturhandlere paa Landet, derefter er den kommet til en Kreaturkommissionær her i København, derpaa til en Slagter o. s. v., o. s. v., saa det er ganske forstaaeligt, at det Kød, som den vest-

jyske Bonde maatte aflevere for 30—40 Ø. Pundet, maa betales med et Par Kroner, naar det naar hertil.

Hvis det er en saadan Mellemandklasse, det ærede Medlem Hr. Fraenkel tænker sig et særligt, lovmæssigt Værn for, saa maa jeg trække mig tilbage i Beskedenhed og sige, at jeg tror dog ikke rigtig, at vi i saa Henseende kan være med. Det maa efter vor Opfattelse være Opgaven at ordne Samfundet saaledes, at de flest mulige Mennesker bliver beskæftiget med produktivt og nyttigt Arbejde baade i Landbruget, i Industrien og i Haandværket, og at de færrest mulige Mennesker og kun det absolut nødvendige Antal beskæftiges ved det uproduktive Arbejde, som det er at formidle og omsætte Varerne. Det er vort Syn paa dette Lovforslag. Det er en Selvfølge, at vi ønsker, at alle, ogsaa Mellemandlerne, skal have passende Løn og have Frihed, ikke synke ned til Slavekaar, hvad de nu er sunket ned til under det kapitalistiske System, som det har udfoldet sig i den koncentrerede Bedrift, Landmandsbanken og andre Virksomheder, som det ærede Medlem omtalte.

Det ærede Medlem ankede over, at dette Lovforslag vilde lægge Erhvervslivet i Spændetrøje. Jeg ved ikke, om det var en Gestus af det ærede Medlem til Ære for det konservative Partis praktiske Politik og daglige Talemaader, for jeg kan ikke se, at det foreliggende Lovforslag kan lægge Erhvervslivet i nogen stram Spændetrøje. Det ærede Medlem mener, at man skulde hellere gaa den Vej, man er gaaet i Amerika. Det undrede mig, at det ærede Medlem kan se saa stor en Forskel paa dette Lovforslags Bestemmelser og de i Amerika gældende. Mig bekendt gælder i Amerika endnu Shermanloven. Det er den første Trustlov, og den blev vedtaget i 1890. Dens Hovedindhold er, at enhver Aftale, Sammenslutning i Form af Trust eller paa anden Maade eller Sammensværgelse, som indskrænker den frie Handel eller Samfærdsel mellem de forskellige Unionsstater eller fremmede Nationer, er ugyldig og strafbar.

Man bragte meget kraftige Midler i Anvendelse i Henhold til denne Lov, men kunde alligevel ikke bekæmpe Trusterne tilstrækkeligt, hvorfor der stadig væk af det amerikanske Folk blev krævet Skærpelse af Shermanloven. I 1914 vedtog man to Love. Den ene var Claytonloven af 15. Oktober 1914; den forbyder at holde forskellige Priser for forskellige Købere; den forbyder eksklusive Kontrakter, den for-